

Apie profesijas pasakojo kino kalba

► Salantų gimnazijoje įvyko Kretingos rajono 8–9 klasių mokinių meninių videofilmų kūrimo projekto „Pasimatuok profesiją“ baigiamasis renginys.

Visą gegužę mokiniai, sutikę dalyvauti Kretingos rajono švietimo centro karjeros specialistės Ingos Žukauskaitės sumanytame projekte, kūrė 2–3 minučių trukmės videofilms, kuriuose dokumentinio ar meninio kino kalba pasakojo apie mokytojų, psichologų, choreografo bei žurnalistų profesijas. Jiems talkino karjeros specialistės Indrė Kovalskė, Alma Slaboševičienė ir Liviya Grajauskienė, tapti filmų herojais sutiko ir kiti mokytojai, mokyklose dirbantys specialistai bei, žinoma, patys moksleiviai, ne tik filmavę ir montavę vaizdo medžiagą, bet ir atlikę įvairius vaidmenis.

Į Salantų gimnazijos biblioteką susirinkusius filmų kūrėjus iš Darbėnų, Jurgio Pabrėžos universitetinės, Pranciškonų gimnazijų, Marijono Daujoto progimnazijos ir pačių šeiminių atstovus nuotaikinga kompozicija pasveikino mokytojos Rūtos Zorgevičienės parengti salantiškiai 3a klasės mokiniai, pristatę Metų knygos rinkimuose dalyvavusią Nijolės Laurinkienės knygą „Saulė – dangaus karalienė“.

Susirinkusius jaunuosius kūrėjus pasveikino ir sėkmės kuryboje palinkėjo Salantų gimnazijos direktorė Aušra Zeb-

► Į baigiamąjį projekto renginį Salantų gimnazijoje susirinko videofilmų kūrėjai iš penkių rajono mokyklų. Organizatorių nuotr.

► Inga Žukauskaitė (dešinėje) ir Renata Miškinienė linkėjo jaunesiems kūrėjams nepamiršti kino kalbos.

tiene. „Paleiskite mintis ir duokit kūrybai laisvę“, – paragino A. Zebitiene priminusi žemaitišką posakį: „Je žemaitis ožsėpėrs, ər i debesi ėsėpėrs“. I. Žukauskaitė, padėkojusi mokytojai Rasai Bumblienei, pasiūliusiai idėją ugdymui karjerai skirtam rajoniniam renginiui, prisipažino kiek nerimavusi, ar pavyks sumanytą įgyvendinti. O šiandien galinti pasidžiaugti, kad filmus sukūrė šešios komandos iš penkių rajono mokyklų.

Prieš pereinant prie moksleivių kurtų filmų peržiūros, pranešimą apie svarbiausias kino profesijas perskaitė Anykščių Jono Biliūno gimnazijos bi-

bliotekos vedėja Renata Miškinienė. Jau 13 metų vadovaujanti „Kino klubui“, kuriame kartu su moksleiviais kuria pačius įvairiausius videofilms – nuo reportažų iki vaizdo klipų, – R. Miškinienė papasakojo apie kino režisieriaus, prodiuserio, scenarijaus autoriaus, operatoriaus bei kitas kino industrijoje svarbias profesijas. Ir pabrėžė, jog kino filmas gimsta tris kartus: „ant popieriaus“, kai parašomas scenarijus, filmavimo aikštelėje, kai nufilmuojama visa reikalinga vaizdo medžiaga, ir montažinėje, kur nufilmuoti kadrai sudėliojami į vientisą pasakojimą.

R. Miškinienė kartu su Kretingos rajono švietimo centro metodininke, direktoriaus pavaduotoja Vilija Kontrimiene, programuotoju Sauliumi Narkevičiumi, Kretingos rajono Salantų kultūros centro direktoriumi Aurimu Rapaliu bei vertinimo komisijos darbu pirmininkavusia I. Žukauskaite pasidžiaugė, kad kūrėjų komandos pristatė trijų tipų videofilms: čia buvo ir vaidybinių, ir dokumentinių, ir reportažinių-žurnalistinių tipų filmai. Beje, dalyvavusieji peržiūroje turėjo užduotį išrinkti jiems labiausiai patikusį filmą.

Žiūrovų simpatijų nusipelnė ir komisijos pirmąja vieta įver-

tintas Marijono Daujoto progimnazijos komandos sukurtas filmas. Antroji vieta atiteko Jurgio Pabrėžos universitetinės gimnazijos filmui, pristačiusiam žurnalistų profesiją, trečiaji vieta dalinosi vienodai komisijos balų surinkusios Darbėnų ir Salantų gimnazijų kūrėjų komandos. Įteikdama diplomus ir padėkas visoms šešiomis komandoms, R. Miškinienė, paminėjusi darbų stipriąsias puses ir tai, į ką reikėtų atkreipti dėmesį tolesnėje kuryboje, linkėjo visiems nepamiršti kino ir gilinti šios srities žinias.

„P. n.“ informacija

Etninės kultūros paveldo saugotojai

► Renginys įvyko Daivos ir Arūno Dudėnų muziejuje-amatų centre „Tekstilės kelias“.

► Kretingos rajono savivaldybės Motiejaus Valančiaus viešosios bibliotekos Darbėnų filialo bibliotekininkės Danutė Paulikienė ir Jurgita Anužienė parengė projektą „Meilė istorijai jungia kartas“, kuriuo siekia parodyti svečiams ir bendruomenei šviesiausius savo aplinkos žmones, puoselėjančius etnokultūrinį ir istorinį paveldą.

Projektas tęstinis, todėl jis bus įprasmintas ne vienu iškilium renginiu. Darbėniškių atminty dar gyva pirmoji popietė „Kai idėjos tampa istorijos dalimi“, kurioje Stanislovas Burba gausiai auditorijai priminė dramatiškiausią mūsų Tėvynės istorijos laikmetį – sovietizaciją, tremtį, pokaario partizanų pastangas kovoje už Lietuvos laisvę.

Didelio dėmesio susilaukė ir antrasis veiklos baras – edukacinė popietė „Prakalbinę tautinę juostą“. Renginys įvyko Daivos ir

Arūno Dudėnų muziejuje-amatų centre „Tekstilės kelias“, kuris yra įsikūręs Darbėnų miestelyje. Popietę vedusios bibliotekininkės D. Paulikienė ir J. Anužienė supažindino žiūrovus su unikalaus muziejaus šeimininkais, kurie jau ketvirtus metus kaupia įvairius eksponatus, tuo praturtindami amatų centrą, kurio tikslas – ne tik išsaugoti etnokultūrinį paveldą, bet ir įpūsti meilę ir pagarbą mūsų krašto kultūros vertybėms, kurias būtina išsaugoti modernių technologijų pasaulyje.

Edukacinę pamoką pravedė patys tekstilės meistrai D. ir A. Dudėnai. Pažintį su muziejumi jie pradėjo nuo apžvalginės ekskursijos. Pastato antrajame aukšte išvydome erdvę, kurioje puikuojasi įvairiaspalvės austos medvilninės, lininės, vilnonės ir šilkinės tautinės juostos, kurios lietuvių lydėdavo nuo gimimo iki pat kapo duobės ir būdavo naudojamos bei dovanojamos pačiomis įvairiausiomis progomis. Jų šiandien tiek daug, kad net ir šeimininkams sunku pasakyti tikslų skaičių. Tik viena aišku, kad jų jau per tūkstantis. Kiekviena juosta savita, kiekviena jų turi savo atsiradimo istoriją šiame muziejuje. Jos tekstilininkams Dudėnams tokios brangios, kad jas vadina net

ketvirtą dukterimi. Taip pavadinimo dėl to, kad jų šeimoje užaugo trys dukterys. Muziejaus šeimininkai mielai pasakojo, kuo juostos skiriasi viena nuo kitos, kuo jos ypatingos, kokias atliko funkcijas. Priminė, kad iš jų seniausia – sukurta apie 1920 metus. Ilgiausia – 3,1 m ilgio ir 21 cm pločio juosta, trumpiausia – 20 cm ilgio ir 2 cm pločio. Ne veltui gausiausias tautinių juostų rinkinys įrašytas į Lietuvos rekordų knygą.

Giliau su audimo tradicijomis susipažinome įžengę į gretimą erdvę – „Lino kambarį“, kuriame eksponuojamos lovatiesės. Jų šiandien – apie 800. Gausus tautinių rankšluosčių rinkinys. Rankšluosčiai įvairūs: vieni su nėriniais, kiti su mezginiais, kutais... Iš jų seniausias yra apie 1820 m., ilgiausias – 2,87 m ilgio ir 46,5 cm pločio, plačiausias – 71 cm pločio ir 2,25 m ilgio, trumpiausias ir siauriausias – 49 cm ilgio, 16 cm pločio. Atkreipėme dėmesį į tuos lino rankšluosčius, kuriuose išausyta Sūduvos krašto šviesuolio, tautinio atgimimo šauklio Vinco Kudirkos „Tautiška giesmė“, tapusi tautiniu, o vėliau – Lietuvos valstybės himnu. Prisiminėme, kad šį tekstą autorius sukūrė prieš pat mirtį. Išspausdintas 1898 m. šeštame „Varpo“ numeryje. Ne vienas nustebome išvydę muziejuje net dvi naujas audimo stakles, tad kiekvienas lankytojas galėjo susipažinti su audimo amatu, pajusti įvairių audimo subtilių.

Muziejus didžiuojasi dar ir tuo, kad yra sukaupęs didelį skaičių tokių eksponatų, kaip antai: sagų, kurių kolekcijoje yra suskaičiuota per tūkstantį. Klumpių eksponuojama kone šimtas. Vienos jų tradicinės – išskaptuotos iš medžio, kitos – neįprastos: pagamintos iš porceliano, stiklo, metalo. Ypač patrauklios suvenyrinės, papuoštos gintaru. Žiūrėdami į antpirščių kolekciją, mintimis aplankėme vos ne visas pasaulio šalis. Prieš tryliką metų muziejaus šeimininkai pradėjo siūti gaminius iš natūralios avies vilnos. Dažniausias jų įvaizdis – avelė. Jų šiandien kolekcijoje gyvena beveik 500.

Muziejaus šeimininkams didelė vertybė ir sendaikčiai. Jie iš įvairių gyvenimo sričių. Tai siuvimo mašinos, verpimo rateliai, kraščio skrynios, mechaniniai laikrodžiai, lygintuvai (vadinamieji prosai), puodeliai, lėkštės.

Siluma ir jaukumu dvelkiančią parodą praturtino įtaigūs videovaizdai, pasakojantys muziejaus istoriją. Pokalbis apie tekstilę, liaudies meną, paveldo tradicijas nenutrūko ir susėdus prie šventinio stalo, paruošto kavinukės „Spilgutė“ darbuotojų kolektyvo – Ernestos Jankauskienės, Beatričės Dudėnaitės ir Živilės Šopagaitės. Tekstilinkai puoselėja mintį įkurti net Darbėnų krašto tyros muziejų.

Juozas Maksvytis
Pedagogas